

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

14. juni 2005

Som lovet på det åbne samråd C den 3. juni 2005 vedrørende forslaget til
softwarepatentdirektiv vedlægges økonomi- og erhvervsministerens talepapir.

2. juni 2005

Eksp.nr. 193904

/sbc-dep

Besvarelse af samrådsspørgsmål C om forslag til Rådets og Europa-Parlamentets direktiv om computer-implementerede opfinders patenterbarhed

Samrådsspørgsmål C:

Udvalget ønsker en drøftelse af følgende spørgsmål:

”Ministeren bedes oplyse sin holdning til Europa-Parlamentets ordfører Michel Rocard’s arbejdsrapport af 13. april 2005 (vedlagt) vedrørende forslaget til softwarepatentdirektiv (KOM(2002) 0092).”

- Udvalget har bedt mig om at kommentere på Europa-Parlamentets ordfører Michel Rocard’s arbejdsrapport af 13. april.
- Inden jeg gør dette, vil jeg gerne orientere om forhandlingssituationen.
- Som alle her i udvalget ved, så afgav Danmark en erklæring på rådsmødet den 7. marts. I erklæringen tilkendegav vi, at man fra dansk side lægger særligt vægt på at sikre, at kun tekniske opfindelser kan patenteres, at rene softwareprogrammer og forretningsmetoder ikke skal kunne patenteres, og at adgangen til interoperabilitet skal sikres. Ligeledes tilkendegav vi, at vi ville arbejde for, at disse elementer indgår i direktivteksten på en balanceret måde.
- Som opfølgning på den danske erklæring har jeg skrevet til den luxembourgske formand for endnu engang at gøre opmærksom på de danske bekymringer vedrørende direktivforslaget. Jeg har her fremhævet behovet for, at medlemsstaterne og Konkurrenceevnerådet bliver inddraget i de kommende forhandlinger med Parlamentet. Den danske EU-repræsentation har også tilkendegivet dette over for EU-formandskabet, ligesom mine embedsmænd har gjort det kommende britiske EU-formandskab opmærksom herpå.

- Med hensyn til Parlamentet så ved vi ikke på nuværende tidspunkt, om Rocard's forslag har opbakning i Parlamentet. De meldinger, som jeg har fået, giver bestemt ikke noget klart billede af, hvor Parlamentet vil lægge sig. Dette understreges måske også af, at der udover Rocard's 39 ændringsforslag er indkommet 217 andre ændringsforslag fra Parlamentsmedlemmerne.
- I henhold til den foreløbige tidsplan finder afstemningen i Parlamentets Retsudvalg først sted den 20. juni, og Parlamentet skal først behandle sagen den 6. juli.
- Vi står således i en situation, hvor Parlamentets forslag endnu ikke er fremlagt i endelig form, og hvor vi derfor heller ikke kender de øvrige medlemsstaters holdning hertil. Det vil derfor være uklogt, hvis man fra dansk side lægger sig fast på en løsning i form af støtte til Rocard's konkrete ændringsforslag.
- Omdrejningspunktet for opnåelse af et resultat i forhandlingerne om direktivforslaget er uden tvivl løsningen af de to særlige spørgsmål om "interoperabilitet" og "teknisk bidrag".
- Jeg er sikker på, at så snart vi får løst problemerne med de to spørgsmål, vil det være muligt at nå til en endelig afklaring i forhandlingerne.
- Michel Rocard's forslag er på mange måder et skridt i den rigtige retning, og dermed et godt udgangspunkt, men forslagene er bestemt ikke uden problemer. Sagt på en anden måde, selv om in-

tentionerne er rigtige, er konsekvenserne vidtgående, når man får set nærmere på de konkrete forslag.

- Det ved jeg også, at udvalget allerede er blevet gjort bekendt med. En række danske virksomheder er stærkt bekymrede for Rocards specifikke ændringsforslag, hvilket de også har givet udtryk for i et notat stilet direkte til Europa-udvalget. Det drejer sig om store danske virksomheder som Vestas, Danfoss, Grundfos, B&O, Oticon og Radiometer samt en række andre virksomheder, som jeg har modtaget mails fra de seneste dage. Alle disse virksomheder frygter for konsekvenserne og tab af danske arbejdspladser. Det samme gælder Dansk Metal. Noget vi som politikere bør tage alvorligt, uanset om vi tilhører den ene eller anden fløj i Folketinget.
- Vi har jo allerede drøftet, hvor der skal ske forbedringer af direktivforslaget. Der er jo ingen af os, der ønsker amerikanske tilstande. Vi har i USA set eksempler på udstedte patenter, hvor man er gået alt for vidt, f.x. patenter på internetauktioner og amazons "one-click"-patent. Tilsvarende vil jeg ikke lægge skjul, at der i EPO-regi kan være udstedt tvivlsomme patenter, f.x. en stavekontrol for sammensatte ord.
- Derfor er det også vigtigt, at vi i EU får et regelsæt, der sikrer os mod, at det løber løbsk. Her er det afgørende, at det kun er tekniske opfindelser, som skal kunne patenteres, og at rene softwareprogrammer og forretningsmetoder ikke vil kunne patenteres. Derudover skal det ikke være sådan, at vi gennem patentbe-

skyttelsen forhindrer adgangen til at systemer kan kommunikere sammen, det der mere populært benævnes interoperabilitet.

- Det kan alle forhåbentligt være enige om.

Interoperabilitet

- Jeg vil godt starte med at knytte nogle bemærkninger til spørgsmålet om interoperabilitet. Det er både et svært ord og et svært begreb.
- Begrebet interoperabilitet dækker over det, at to programmer kan udveksle og anvende data mellem hinanden. Hvis ikke computerprogrammet får kommandoer i dét bestemte sprog, det er sat til at forstå, kan det ikke forstå kommandoen. Man kan sammenligne det med LEGO-klodser, som skal have samme størrelse for at passe sammen. Det står alle og enhver frit for at analysere "LEGO-klodsen" for at se, hvilke klodser, der passer sammen, men hvis man ønsker at sætte klodsen sammen med andre klodser, eller selv producere tilsvarende klodser, skal man have tilladelse.
- Behovet for en regel om interoperabilitet i direktivet skyldes, at en patenteret opfindelse kan være den eneste mulighed for at sammenkoble to eller flere computerprogrammer med hinanden. Her vil den patenterede opfindelse kunne være en urimelig begrænsning for videreudvikling.

- Med hensyn til Rocards forslag om ændring af bestemmelsen om interoperabilitet er det imidlertid vigtigt, at vi har en fælles forståelse af, hvad ændringen vil betyde.
- Forslaget betyder, at al patenteret teknologi, som er nødvendig for at sikre interoperabilitet, skal stilles gratis til rådighed.
- Indføres en sådan bestemmelse, vil det imidlertid få vidtrækkende konsekvenser for danske virksomheder.
- Thrane og Thrane, der producerer satellitudstyr, har netop lanceret et system, der tillader telefoni og højhastighedsinternet fra flyvemaskiner. Rocards forslag vil betyde, at teknologien bag dette system er frit tilgængelig, således at alle kan udnytte den uden betaling. Herved vil Thrane og Thranes investeringer i udviklingen af teknologien vil være tabt, og incitamentet til at udvikle nye teknologier vil være væk.
- Radiometer vil ligeledes blive berørt af Rocards ændringsforslag. For Radiometer vil forslaget betyde, at de gratis skal give deres konkurrenter adgang til den teknologi, de har udviklet til deres blodgasinstrumenter, der analyserer blodprøver.
- For B&O vil Rocards forslag betyde, at de ikke kan beskytte en videreudvikling af Beo-Link systemet, og ydermere vil B&O skulle udlevere denne nye teknologi til konkurrenter gratis.

- Konsekvenserne af forslaget vil derfor være, at virksomhedernes konkurrenceevne svækkes betydeligt med risiko for tab af et stort antal danske arbejdspladser.
- Generelt frygter jeg derfor, at en sådan regel vil betyde, at virksomhederne ikke længere vil have samme incitament til innovation, fordi andre virksomheder vil have mulighed for vederlagsfrit at anvende og kopiere den patenterede teknologi.
- Endvidere kan man frygte, at Rocards forslag, vil få virksomheder til i stedet at hemmeligholde deres viden. Herved vil den vigtige videnspredning, der i dag finder sted i patentsystemet, gå tabt. Opfindelsen offentliggøres nemlig, når der udstedes patent på den. Herved spredes viden om ny teknik, som andre kan bygge videre på. Patenter er dermed til gavn for den teknologiske udvikling. Hvis virksomheder vælger hemmeligholdelse frem for patentering, vil konsekvensen være mindre udvikling og mindre videndeling, hvilket vil være til skade for samfundet som helhed.
- Derfor er jeg ikke sikker på, at Rocard har fat i den rigtige løsning. Intentionen om, at der skal skabes adgang til interoperabilitet er rigtig, men den konkrete udformning er alt for vidtgående.

Teknisk bidrag

- Jeg vil også gerne knytte nogle bemærkninger til Rocards forslag om teknisk bidrag.

- Meget generelt kan et teknisk bidrag defineres som forskellen mellem det, der søges patent på, og det aktuelle tekniske niveau i samfundet.
- Det er en fordel at få en klar definition af begrebet "teknisk bidrag". En klar definition vil sikre, at fortolkningsmulighederne og begrebet indskrænkes betydeligt.
- Rocard opererer med to afgrænsninger af teknisk bidrag i hans ændringsforslag. En positiv afgrænsning af, hvad der skal til for at opnå patent, og en negativ afgrænsning af, hvad der ikke kan patenteres. Jeg er meget enig i denne tilgang.
- I Rocards positive afgrænsning henviser han til, at det kun er opfindelser, der anvender naturkræfter, der kan betegnes som tekniske og derfor kan opnå patentbeskyttelse.
- Rocards afgrænsning indebærer, at rene softwareprogrammer og forretningsmetoder undtages fra det patenterbare område. Dette er fuldt ud i overensstemmelse med det, som regeringen ønsker.
- Men "naturkræfter" er ikke et i forvejen kendt begreb inden for patentretten. Det er derfor svært at definere, hvad dette begreb dækker over. Myndigheder og domstole skal derfor foretage en fortolkning af begrebet. Det kan føre til en uensartet praksis i de forskellige lande i modstrid med det, vi alle ønsker med direktivet.

- Det er dog spørgsmålet, om man kan præcisere afgrænsningen yderligere og dermed imødegå de negative konsekvenser, som Rocards forslag kan have.
- Med hensyn til Rocards negative afgrænsning, er jeg er enig i, at "behandling, håndtering og fremlæggelse af information" i sig selv ikke skal kunne patenteres. Jeg er dog bekymret for, at forslaget vil omfatte al databehandling og derfor vil undtage områder fra patentbeskyttelsen, som vil berøre en lang række danske virksomheder.
- Rocards ændringsforslag vil for Oticon kunne betyde, at de ikke længere vil kunne patentere deres metode til programmering af høreapparater eller deres metode til behandling af lydsignaler, da systemerne må tolkes som datahåndtering.
- Det samme gør sig gældende for GN ReSound, der ikke vil kunne patentere deres metode til at optage signaler i et høreapparat.
- For Novo Nordisk vil Rocards forslag kunne betyde, at de ikke vil kunne patentere deres systemer til kontrol og udregning af insulin-dosering, der guider diabetespatienter til en bedre selvbehandling.
- Danfoss vil heller ikke kunne patentere deres system til fjernopdatering og vedligeholdelse af motorstyreenheder.

- For vindmølleindustrien, herunder virksomheder som Vestas kan det betyde, at konkurrenter frit kan kopiere styreprogrammerne til vindmøller.
- Konsekvenserne for den lille danske virksomhed Cryptico kan blive, at de ikke vil kunne patentere deres unikke metode til kryptering, der har et meget stort eksportpotentiale. Det er helt afgørende for Cryptico, at der udtages patent, fordi patenter er nødvendige for, at de kan tiltrække den nødvendige venturekapital.
- Områder som f.eks. mobiltelefoni og digitale tv-medier vil ligeledes være undtaget fra patentbeskyttelsen. Forslaget vil således få konsekvenser for udviklingen af 4. generationsmobilsystemet, som der p.t. satses kraftigt på ved Ålborg Universitet. Fjernes muligheden for patentering på dette område vil det betyde, at interessen for at medvirke i denne udvikling vil mindskes betydeligt.
- Også her er jeg altså ikke helt tryk ved Rocards præcise ændringsforslag, selv om jeg dog er enig i intentionen bag forslagene. Opfindelser, der udover databehandlingen indeholder et teknisk bidrag, bør således fortsat kunne patenteres. Det er vigtigt af hensyn til den fremtidige forskning og udvikling inden for en lang række områder.

* * *

- For at gøre en lang historie kort er jeg bange for, at vi fra politisk side kaster os ud i forhastede beslutninger uden at have et sagligt

og fyldestgørende beslutningsgrundlag. For hver dag, der går, kommer der nye eksempler på, at Rocards forslag får omfattende konsekvenser for danske virksomheder.

- Jeg ønsker ikke at medvirke til, at vi med bind for øjnene giver fuld tilslutning til Rocards konkrete forslag. Det er regeringen ikke villige til på nuværende tidspunkt. Og ærligt talt, jeg forstår heller ikke helt det hastværk, vi er ude i. Sagen skal først behandles i Parlamentsudvalget den 20. juni og i plenum den 6. juli. Derfor er der ikke behov for her og nu at lægge os fast. Sådan lovgiver vi jo normalt heller ikke i Danmark.
- Jeg mener, at det rigtige vil være, at vi fra dansk side afventer Parlamentets endelige forslag, inden vi fastlægger en endelig dansk holdning. På den måde sikres det, at Danmark har størst mulig indflydelse i de kommende forhandlinger. Jeg har dog tænkt mig, allerede nu at sende et brev til formandskabet og gøre opmærksom på, at vi fra dansk side overordnet kan støtte Rocards intentioner samt understrege vigtigheden af, at der findes de rigtige løsninger, på de rejste problemer.
- De løsninger, som nu skal findes, skal ikke bare skal kunne bruges i dag, men skal kunne holde mange år ud i fremtiden. Vi skal ikke kun finde løsninger, der dækker nutidens teknologier, men også kigge lidt krystalkuglen, således at også fremtidige teknologier kan passes ind i de løsninger, vi finder.
- Jeg medvirker gerne til at finde brede løsninger, og hvis det har interesse, vil jeg gerne indbyde partiernes ordførere til et møde –

eventuelt sammen med industrien. Det er vigtigt, at vi ikke drager forhastede konklusioner på noget, som vi ikke kender rækkevidden af.